

SKLEPI

SKLEP SVETA (EU) 2020/13

z dne 19. decembra 2019 o spremembi pogajalskih smernic za pogajanja o sporazumih o gospodarskem partnerstvu z afriškimi, karibskimi in pacifiškimi državami in regijami, kolikor sodijo v pristojnost Unije

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 90, člena 100(2), prvega pododstavka člena 207(4) in člena 209, v povezavi s členom 218(3) in (4) Pogodbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Svet je 17. junija 2002 pooblastil Komisijo za pogajanja o sporazumih o gospodarskem partnerstvu z afriškimi, karibskimi in pacifiškimi (AKP) državami in regijami, in sprejel direktive za ta pogajanja.
- (2) Sporazumi o gospodarskem partnerstvu, sklenjeni z državami in regijami AKP, vključujejo klavzule o pregledu za prihodnji pregled teh sporazumov.
- (3) Pogajalske smernice je treba spremeniti, da bi lahko nova pogajanja natančneje upoštevala zadnje politične pobude in prednostne naloge Unije z vidika razvoja trgovine po vsem svetu.
- (4) Sporazumi o gospodarskem partnerstvu spadajo v okvir splošnih odnosov med Unijo in njenimi državami članicami na eni strani ter državami AKP na drugi strani, kakor je določeno v Sporazumu o partnerstvu med članicami skupine afriških, karibskih in pacifiških držav na eni strani ter Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na drugi ⁽¹⁾, kakor je bil nazadnje spremenjen (Sporazum o partnerstvu iz Cotonouja) in v sporazumu, ki ga bo nasledil, potem ko bo začel veljati. Na podlagi člena 34(1) Sporazuma o partnerstvu iz Cotonouja je cilj gospodarskega in trgovinskega sodelovanja med pogodbenicami pospeševanje usklajenega in postopnega vključevanja držav AKP v svetovno gospodarstvo ob upoštevanju njihovih političnih odločitev in razvojnih prednostnih nalog, kar spodbuja njihov trajnostni razvoj in prispeva k izkoreninjenju revščine v državah AKP. Sporazumi o gospodarskem partnerstvu se lahko v tem kontekstu obravnavajo kot razvojni instrumenti iz člena 36 (2) Sporazuma o partnerstvu iz Cotonouja. Zato bi bilo treba v pogajanjih upoštevati zlasti različne stopnje razvoja pogodbenic ter posebne gospodarske, socialne in okoljske omejitve držav AKP kot tudi zmožnosti teh držav za prilagajanje in preoblikovanje svojih gospodarstev procesu liberalizacije –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Pogajalske smernice za pogajanja o sporazumu o gospodarskem partnerstvu z afriškimi, karibskimi in pacifiškimi državami in regijami, kolikor sodijo v pristojnost Unije, naslovljene na Komisijo, se spremenijo, kakor je določeno v dodatku.

Člen 2

Pogajanja potekajo v posvetovanju z Delovno skupino za AKP. V zvezi s specifičnimi zadevami, povezanimi s trgovino, se poveže z odborom za trgovinsko politiko.

⁽¹⁾ UL L 317, 15.12.2000, str. 3.

Člen 3

Ta sklep je naslovljen na Komisijo.

V Bruslju, 19. decembra 2019

Za Svet
Predsednica
K. MIKKONEN

DODATEK

Pogajalske smernice za pogajanja o sporazumih o gospodarskem partnerstvu z afriškimi, karibskimi in pacifiškimi državami in regijami**1. Preambula**

Razen splošnega sklicevanja na Sporazum iz Cotonouja ⁽¹⁾ in sporazum, ki ga bo nasledil, ko se bo začel uporabljati, se bo med drugim posebej sklicevalo na:

- zavezo pogodbenic k spodbujanju in pospeševanju gospodarskega, kulturnega in družbenega razvoja držav AKP z namenom prispevati k miru, blaginji, varnosti in trajnostnemu razvoju ter spodbujanju stabilnega in demokratičnega političnega okolja;
- zavezo pogodbenic k spoštovanju človekovih pravic, vključno s temeljnimi pravicami delavcev, demokratičnih načel in pravne države, ki so bistveni elementi partnerstva AKP-EU, in k dobremu upravljanju, vključno z bojem proti korupciji, ki je temeljni element partnerstva AKP-EU;
- zavezo pogodbenic o sklopu mednarodno dogovorjenih načel in pravil, namenjenih spodbujanju odnosa vzajemne podpore med trgovino in trajnostnim razvojem, vključno s podpiranjem agende za trajnostni razvoj do leta 2030 (Agende 2030) in njenih ciljev trajnostnega razvoja, mednarodnih sporazumov in standardov na področju dela, vključno s spodbujanjem polne in produktivne zaposlitve ter dostojnega dela za vse, ter mednarodnih podnebnih sporazumov, kot sta Pariški sporazum in Okvirna konvencija ZN o spremembi podnebja;
- zavezo pogodbenic, da svoje partnerstvo usmerijo v zmanjšanje in izkoreninjenje revščine v skladu s cilji trajnostnega razvoja in postopnega vključevanja držav AKP v svetovno gospodarstvo; zato se gospodarsko in trgovinsko sodelovanje med državami AKP in EU oblikuje na podlagi regionalnih pobud za povezovanje, ki obstajajo v državah AKP;
- cilj gospodarskega in trgovinskega sodelovanja med državami AKP in EU, da se spodbudi nemoteno in postopno vključevanje držav AKP v svetovno gospodarstvo, ob ustreznem upoštevanju njihovih političnih odločitev in razvojnih prednostnih nalog ter zlasti njihovih lastnih strategij za zmanjševanje revščine, s čimer se spodbuja njihov trajnostni razvoj in prispeva k izkoreninjenju revščine v državah AKP;
- zavezo pogodbenic, da se podpre proces regionalnega povezovanja v skupini držav AKP in spodbuja regionalno povezovanje kot ključni instrument za vključevanje držav AKP v svetovno gospodarstvo;
- zavezo pogodbenic k okrepitvi gospodarskega, trgovinskega in naložbenega sodelovanja ter uvedbi nove trgovinske in naložbene dinamike med njimi, da bi olajšali prehod držav AKP v liberalizirano svetovno gospodarstvo in spodbudili razvoj zasebnega sektorja, zlasti mikro, malih in srednjih podjetij (MMSP);
- zavezo pogodbenic, da se upoštevajo različne potrebe in ravni razvoja držav in regij AKP;
- zavezo pogodbenic k spoštovanju svojih obveznosti v okviru Svetovne trgovinske organizacije (STO) in spodbujanju uresničevanja ciljev STO;
- skupni cilj pogodbenic, da se okrepi sodelovanje in po potrebi razvoj zmogljivosti na vseh področjih, pomembnih za trajnostno trgovino in naložbe, ter doseže postopna in vzajemna liberalizacija trgovine z blagom in storitvami v skladu s pravili STO, ob upoštevanju stopnje razvoja držav AKP ter gospodarskih, družbenih in okoljskih omejitev, s katerimi se soočajo;
- zaveze pogodbenic k zagotavljanju, da se prizadevanja v okviru Sporazuma iz Cotonouja in sporazuma, ki ga bo nasledil, ter prizadevanja v okviru sporazumov o gospodarskem partnerstvu, vzajemno krepijo.

⁽¹⁾ Sporazum o partnerstvu AKP-EU je bil spremenjen s Sporazumom, podpisanim 25. junija 2005 v Luxembourgju (UL L 209, 11.8.2005, str. 27), in s Sporazumom, podpisanim 22. junija 2010 v Ouagadougouju (UL L 287, 4.11.2010, str. 3).

- pravico do urejanja gospodarske dejavnosti v javnem interesu v skladu z mednarodnimi obveznostmi, da bi se dosegli legitimni cilji javnih politik, kot so varovanje in spodbujanje javnega zdravja, socialnih storitev, javnega izobraževanja, varnosti, okolja, javne morale, socialne zaščite ali varstva potrošnikov, zasebnosti in varstva podatkov ter spodbujanje in zaščita kulturne raznolikosti.

2. **Narava in področje uporabe sporazumov o gospodarskem partnerstvu**

Namen pogajanj je skleniti sporazume o gospodarskem partnerstvu med Evropsko unijo in njenimi državami članicami na eni strani ter afriškimi, karibskimi in pacifiškimi državami in regijami na drugi strani. Cilj sporazumov o gospodarskem partnerstvu je spodbujanje nemotenega in postopnega vključevanja držav AKP v svetovno gospodarstvo ob upoštevanju njihovih političnih odločitev in razvojnih prednostnih nalog, s čimer se spodbuja njihov trajnostni razvoj in prispeva k izkoreninjenju revščine v državah AKP.

V skladu z določbami člena 36(1) Sporazuma iz Cotonouja in z ustreznimi določbami sporazuma, ki ga bo nasledil, ko se bo začel uporabljati, je cilj pogajanj vzpostavitev in po potrebi poglobitev sporazumov o gospodarskem partnerstvu s podskupinami držav AKP, ki so opredeljene v skladu z določbami člena 37(3) Sporazuma iz Cotonouja in ustreznimi določbami sporazuma, ki ga bo nasledil, ko se bo začel uporabljati, ob upoštevanju procesa regionalnega povezovanja znotraj AKP.

Sporazumi o gospodarskem partnerstvu so usmerjeni k spodbujanju tesnejšega gospodarskega povezovanja med pogodbenicami, tako da postopno odpravljajo ovire za trgovino med njimi in krepijo sodelovanje na vseh področjih, pomembnih za trgovino, ob popolni skladnosti z določbami STO.

Sporazumi o gospodarskem partnerstvu temeljijo na ciljih in načelih Sporazuma iz Cotonouja, zlasti na njegovih bistvenih in temeljnih elementih, določbah iz naslova II dela III Sporazuma, in ustreznih določbah sporazuma, ki ga bo nasledil, ko se bo začel uporabljati. Pogajanja o sporazumih o gospodarskem partnerstvu zato upoštevajo zlasti različne stopnje razvoja pogodbenic, pa tudi posebne gospodarske, družbene in okoljske omejitve držav AKP ter zmogljivost za prilagajanje njihovih gospodarstev procesu liberalizacije.

3. **Trgovina z blagom**

3.1. *Cilj*

Sporazumi o gospodarskem partnerstvu so usmerjeni v vzpostavitev območij proste trgovine med pogodbenicami, ki temeljijo na razvojnih ciljih Sporazuma iz Cotonouja in sporazuma, ki ga bo nasledil, v skladu z določbami STO. Zato se razume, da bodo naslednji pogoji dostopa do trga na voljo le v okviru teh sporazumov o gospodarskem partnerstvu. Prihodnja pogajanja o sporazumih o gospodarskem partnerstvu na področju trgovine z blagom temeljijo na pravnem redu že dogovorjenih določb.

3.2. *Uvozne dajatve*

— Uvoz v Evropsko unijo

Sporazumi o gospodarskem partnerstvu temeljijo na trenutnih pogojih dostopa na trg in jih nadgrajujejo. Posebne ureditve za nadaljnjo odpravo tarif se določijo med pogajanja, pri čemer se upoštevajo obstoječi in morebitni izvozni interesi držav AKP ter učinek ukrepov liberalizacije trgovine, zlasti na regionalno povezovanje znotraj AKP.

— Uvoz v države AKP

V pogajanjih, katerih glavni cilj je spodbujanje trajnostnega razvoja prek regionalnega gospodarskega povezovanja in ustreznih politik, naj bi dosegli (1) odpravo carin pri uvozu iz Evropske unije za praktično vso trgovino v prehodnem obdobju in (2) odpravo vseh dajatev z enakim učinkom kot carine ob začetku uporabe sporazumov o gospodarskem partnerstvu ter (3) odstranitev količinskih omejitev in ukrepov z enakim učinkom ob začetku uporabe sporazumov o gospodarskem partnerstvu.

Časovni raspored za odpravo tarif in končni seznam proizvodov v okviru trgovinske liberalizacije, ki jo izvajajo države AKP, bosta odražala gospodarske, družbene in okoljske omejitve, s katerimi se soočajo, pa tudi njihovo zmogljivost, da prilagodijo svoja gospodarstva procesu liberalizacije. Zato se bo prehodno obdobje, združljivo s cilji Sporazuma iz Cotonouja, sporazuma, ki ga bo nasledil, in pravili STO, uporabljalo na prožen način, da se upoštevajo posebne omejitve zadevnih držav AKP. Enaka prožnost se bo uporabljala v zvezi s seznamom izdelkov in časovnim rasporedom ali uresničevanjem zavez, ki jih bodo države AKP prevzele v zvezi z liberalizacijo.

Ne glede na navedeno države AKP Evropski uniji kadar koliodobrijo obravnavo, ki ni manj ugodna od obravnave po načelu države z največjimi ugodnostmi. To ne velja za koncesije med državami AKP ali koncesije držav AKP za druge države AKP v razvoju, ki niso velika trgovinska gospodarstva, v okviru regionalnih sporazumov ali drugih trgovinskih določb, ki so združljive z zahtevami STO.

Med pogajanjimi in ob upoštevanju člena 349 Pogodbe o delovanju Evropske unije ter sporazumov o gospodarskem partnerstvu, doseženih v okviru Sporazuma iz Cotonouja in sporazuma, ki ga bo nasledil, ko se bo začel uporabljati, se bodo upoštevali posebni interesi najbolj oddaljenih regij Evropske unije. V tem okviru lahko sporazumi o gospodarskem partnerstvu določajo zlasti posebne ukrepe v korist proizvodov iz teh regij, katerih kratkoročni cilj je njihova vključitev v trgovino znotraj regije, v skladu z določbo STO. Glede na Sklep o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj⁽²⁾ bi bilo treba upoštevati tudi interese čezmorskih držav in ozemelj.

Države AKP se zavežejo vsaj, da bodo samodejno razširile obravnavo, ki je bila dodeljena Evropski uniji, na vse druge pogodbenice zadevnega sporazuma o gospodarskem partnerstvu, po možnosti pred liberalizacijo trgovine v razmerju do Evropske unije.

Če se zaradi liberalizacije trgovine pojavijo resne težave, lahko države AKP v posvetovanju z Evropsko unijo začasno prekinejo izvajanje časovnega razporeda liberalizacije in po potrebi prilagodijo hitrost napredovanja proti končni vzpostavitvi območja proste trgovine, ob popolnem spoštovanju določb STO.

Načrti za liberalizacijo trgovine in časovni raspored držav AKP so del sporazumov o gospodarskem partnerstvu. Vključujejo ustrezne sezname proizvodov ter časovne razporede za odpravo tarif. Ti sezname in časovni razporedi bodo dokončno oblikovani med pogajanjimi.

— Osnovne dajatve

Osnovne dajatve, za katere je treba uporabiti dogovorjena znižanja, so dajatve v okviru obravnave po načelu države z največjimi ugodnostmi, ki jih države AKP dejansko uporabljajo na dan podpisa sporazumov o gospodarskem partnerstvu. Opredelijo se na seznamu, ki je priložen vsakemu sporazumu o gospodarskem partnerstvu.

3.3. Splošne določbe

Izvozne dajatve Vse izvozne dajatve, ki se uporabljajo v trgovini med pogodbenicami, se odpravijo v skladu z dogovorjenim časovnim rasporedom, ki ne bo trajal dlje kot deset let.

Količinske omejitve in ukrepi z enakim učinkom, ki se uporabljajo za izvoz ali uvoz v trgovini med pogodbenicami, se odpravijo z začetkom uporabe sporazumov o gospodarskem partnerstvu.

Nacionalna obravnava in davčni ukrepi V sporazume o gospodarskem partnerstvu bo vključena standardna določba o nacionalni obravnavi, ki bo zagotovila, da bodo proizvodi pogodbenic deležni obravnave, ki ni manj ugodna od obravnave podobnih izdelkov nacionalnega porekla. Vsi diskriminatorni notranji davčni ukrepi ali prakse, ki že obstajajo, bodo odpravljeni z začetkom uporabe sporazumov o gospodarskem partnerstvu.

Obdavčitev Sporazumi o gospodarskem partnerstvu bi morali vključevati določbe o izvzetju pri obdavčitvi na podlagi ustreznih členov sporazumov STO.

Spremenljiva hitrost Če je to združljivo s cilji povezovanja zadevnih regij AKP, sporazumi o gospodarskem partnerstvu zagotovijo spremenljivo hitrost liberalizacije trgovine, pri čemer se upošteva stopnja razvoja zadevnih držav AKP ter različne intenzivnosti povezovanja, ki lahko obstajajo znotraj regije, v skladu s procesom povezovanja znotraj regije.

Klavzula o prehranski varnosti Sporazumi o gospodarskem partnerstvu vključujejo določbe za spodbujanje prehranske varnosti v skladu s pravili STO.

Zaščitni ukrepi Zaščitne določbe se uporabljajo v skladu z ustreznimi določbami STO.

Protidampinški ukrepi Če ena od pogodbenic ugotovi, da v trgovini prihaja do škodljivega dampinga ali subvencioniranja druge pogodbenice v smislu določb GATT, lahko sprejme ustrezne ukrepe proti tej praksi v skladu s pravili in prakso GATT/STO. V tem okviru Evropska unija posebej upošteva posebne gospodarske in družbene razmere zadevnih držav AKP.

⁽²⁾ Sklep 2013/755/EU z dne 25. novembra 2013 o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj Evropski uniji (Sklep o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj) (UL L 344, 19.12.2013, str. 1).

Mirovanje Pogodbenice se strinjajo, da se nove datjave ne uvedejo ali da se obstoječe datjave ne povečajo in da nobena od pogodbenic po začetku uporabe sporazumov o gospodarskem partnerstvu med regionalno skupino in Evropsko unijo ne uvede nobenih novih količinskih omejitev ali ukrepov z enakim učinkom. To načelo bi morale upoštevati od začetka pogajanj.

Preglednost Obe strani bosta morali druga drugi sporočiti svoj časovni raspored za carinske tarife in vse njegove poznejše spremembe.

Uvrstitev blaga V trgovini med pogodbenicami se za uvrščanje blaga uporablja harmonizirani sistem.

3.4. *Pravila o poreklu, upravno sodelovanje*

Pri pogajanjih o pravilih o poreklu in upravnem sodelovanju se upoštevajo najnovejši razvoj pravil EU o poreklu in obstoječa pravila o poreklu v okviru vsakega sporazuma o gospodarskem partnerstvu. V tem okviru Evropska unija oceni vsako posamezno zahtevo za spremembe pravil o poreklu, ki jo predložijo države AKP, katere cilj je poenostavitev obstoječih pravil in izboljšanje trenutnega dostopa držav AKP do trga, ob upoštevanju razmer v posameznih državah ter zlasti izkušenj in strukture njihovih preferencialnih trgovinskih odnosov.

Sporazumi o gospodarskem partnerstvu bodo pooblašali pogodbenice, da sprejmejo ustrezne ukrepe v primeru nezadostnega upravnega sodelovanja ali slabega upravljanja. V zvezi z vprašanjem izgub carinskih dajatev, povezanih s slabim upravljanjem preferencialnega uvoza, bi se lahko določili ustrezni ukrepi na podlagi horizontalnega sklepa Sveta.

3.5. *Carinski ukrepi, ukrepi za olajševanje trgovine, boj proti goljufijam in finančna odgovornost*

Cilj pogajanj je poenostavitev vseh zahtev in postopkov v zvezi z uvozom in izvozom, zlasti v zvezi s carinskimi postopki, izdajanjem uvoznih dovoljenj, carinskim vrednotenjem, pravili o tranzitu in predodpremnimi kontrolami na podlagi najvišjih mednarodnih standardov in v skladu z določbami Sporazuma STO o olajševanju trgovine. Sporazumi o gospodarskem partnerstvu bodo vključevali Protokol o vzajemni upravni pomoči v carinskih zadevah. Vključevali bodo tudi klavzulo za boj proti goljufijam, da se prepreči zloraba tarifnih preferencialov.

4. **Trgovina s storitvami, naložbe in digitalna trgovina**

4.1. *Področje uporabe*

Sporazumi o gospodarskem partnerstvu bodo omogočili postopno in vzajemno liberalizacijo trgovine s storitvami in naložb s ciljem zagotoviti primerljivo raven možnosti za dostop do trga, v skladu z ustreznimi pravili STO, zlasti s členom V GATS, ob upoštevanju stopnje razvoja zadevnih držav AKP. Sporazumi o gospodarskem partnerstvu bi morali zajemati vse oblike ponudbe.

Visoko kakovost javnih storitev EU bi bilo treba ohraniti v skladu s PDEU in zlasti Protokolom št. 26 o storitvah splošnega pomena, pri tem pa upoštevati zaveze EU na tem področju, vključno z GATS. Iz navedenih pogajanj so izključene storitve, ki se opravljajo v okviru izvajanja javnih pooblastil, kot je opredeljeno v členu I-3 sporazuma GATS. Sporazumi o gospodarskem partnerstvu ponovno potrjujejo pravico pogodbenic, da urejajo gospodarsko dejavnost v javnem interesu v skladu z mednarodnimi obveznostmi.

Poleg tega bi morali sporazumi o gospodarskem partnerstvu vsebovati regulativna pravila, ki so namenjena obravnavanju čezmejnih ovir, po potrebi tudi na področju notranjih predpisov. Sporazumi o gospodarskem partnerstvu lahko vključujejo tudi pravila o zahtevah glede uspešnosti za naložbe.

Glede na vse večjo digitalizacijo trgovine in močne razvojne razsežnosti digitalne trgovine bi se bilo treba v pogajanjih dogovoriti o pravilih za digitalno trgovino, vključno s čezmejnimi tokovi podatkov, pri čemer se ne bi smelo pogajati o pravilih EU o varstvu osebnih podatkov, niti ne vplivati nanje, prav tako se ne bi smelo posegati v zakonodajo EU. Namen teh pravil bi morala biti izboljšanje pogojev za digitalno trgovino v korist podjetij in potrošnikov ter povečanje udeležbe mikro, malih in srednjih podjetij (MMSP) ter ustvarjanje novih priložnosti za spodbujanje vključujoče in trajnostne rasti in razvoja. Sporazumi o gospodarskem partnerstvu bi morali zagotoviti ustrezno prožnost, sodelovanje in dialog o regulativnih vprašanjih, ki jih odpira digitalna trgovina.

S sporazumi o gospodarskem partnerstvu bo določeno, da se avdiovizualne storitve obravnavajo ločeno v posebnih sporazumih za kulturno sodelovanje in partnerstvo med pogodbenicami. Taki sporazumi bodo zagotovili, da bodo lahko Evropska unija in njene države članice ter države AKP ohranile in razvile svoje zmogljivosti za opredelitev in izvajanje svojih kulturnih in avdiovizualnih politik za ohranitev svoje kulturne raznolikosti, ob priznavanju, ohranjanju in spodbujanju kulturnih vrednot in identitet držav AKP, da se spodbudi

medkulturni dialog z izboljšanjem možnosti za dostop do trga kulturnih dobrin in storitev teh držav, v skladu z določbami člena 27 Sporazuma iz Cotonouja in ustrezno določbo sporazuma, ki ga bo nasledil, ko se bo začel uporabljati.

Pogodbenice se strinjajo, da nobena od pogodbenic po začetku uporabe sporazumov o gospodarskem partnerstvu med regionalno skupino in Evropsko unijo ne bo uvedla novih ali bolj diskriminatornih ukrepov. To načelo bi morale upoštevati od začetka pogajanj.

Proces liberalizacije bo potekal asimetrično. Državam AKP bo dovoljena določena prožnost glede na njihovo stopnjo razvoja na splošno ter v smislu sektorja in podsektorja v skladu z določbami GATS, zlasti tistimi, ki se nanašajo na sodelovanje držav v razvoju v sporazumih o liberalizaciji.

Za Evropsko unijo prehodno obdobje ne bi smelo presegati deset let.

Na strani držav AKP se bo prehodno obdobje, združljivo s cilji Sporazuma iz Cotonouja, sporazuma, ki ga bo nasledil, in pravili STO, uporabljalo na prožen način, da se upoštevajo posebne omejitve zadevnih držav AKP, vendar načeloma ne bi smelo presegati 15 let.

Države AKP, ki so vključene v sporazum o gospodarskem partnerstvu, se zavežejo, da bodo med seboj uporabljale vsaj iste ureditve, ki jih uporabljajo za Evropsko unijo.

Sporazumi o gospodarskem partnerstvu bodo ponovno potrdili zaveze v zvezi s storitvami iz Sporazuma iz Cotonouja in ustreznimi določbami sporazuma, ki ga bo nasledil, ko se bo začel uporabljati.

4.2. *Praktične ureditve*

Pogajanja se lahko preložijo, če to upravičujejo posebne gospodarske, družbene in okoljske omejitve, s katerimi se srečujejo države AKP. V takem primeru bodo pogodbenice redno ocenjevale stanje med pogajanja o sporazumih o gospodarskem partnerstvu. Zagotovile bodo, da se pripravljalna faza za ta pogajanja dejavno uporablja za pripravo na pogajanja, zlasti s pritegnitvijo ustrezne podpore za razvoj storitev v skladu z določbami Sporazuma iz Cotonouja, zlasti s členom 41(5) Sporazuma, in ustreznimi določbami sporazuma, ki ga bo nasledil, ko se bo začel uporabljati.

5. **Tekoča plačila in pretok kapitala**

Sporazumi o gospodarskem partnerstvu bodo ponovno potrdili zaveze, sprejete v okviru člena 12 Priloge II k Sporazumu iz Cotonouja, in ustreznih določb sporazuma, ki ga bo nasledil, ko se bo začel uporabljati.

Sporazumi o gospodarskem partnerstvu bi morali biti namenjeni popolni liberalizaciji tekočih plačil in pretoka kapitala v zvezi s transakcijami, zajetimi v teh sporazumih. Vključevati bi morali vse določbe o zaščitnih ukrepih in izvzetju (npr. o ekonomski in monetarni uniji EU ter plačilni bilanci), ki bi morale biti v skladu z določbami PDEU o prostem pretoku kapitala.

6. **Področja, povezana s trgovino**

6.1. *Splošno*

Sporazumi o gospodarskem partnerstvu bodo ponovno potrdili ustrezne zaveze na področjih, povezanih s trgovino, sprejete v okviru Sporazuma iz Cotonouja ^(?) in sporazuma, ki ga bo nasledil, zlasti glede politike konkurence, varstva pravic intelektualne lastnine (vključno z geografskimi označbami), standardizacije in certificiranja, sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov, trgovine in okolja, trgovine in delovnih standardov, potrošniške politike ter varstva zdravja potrošnikov. Te določbe sporazumov o gospodarskem partnerstvu se bodo pregledale glede na rezultate mnogostranskih, večstranskih in dvostranskih trgovinskih pogajanj.

6.2. *Posebna področja*

Poleg tega se za naslednja področja uporablja naslednje:

Naložbe V skladu s ciljem „zmanjšanja in sčasoma izkoreninjenja revščine, ki je v skladu s ciljem trajnostnega razvoja“ (in ob upoštevanju členov 1, 29, 75 do 78 ter Priloge II k Sporazumu iz Cotonouja in ustreznih določb sporazuma, ki ga bo nasledil, ko se bo začel uporabljati) se pogodbenice dogovorijo o vzpostavitvi okvira, ki bo olajšal, okreplil in spodbudil vzajemno koristne trajnostne naložbe med njimi, ter pri tem upoštevajo večstranske

^(?) Členi 45 do 51 in člen 78 Sporazuma iz Cotonouja ter ustrezne določbe sporazuma, ki ga bo nasledil, ko se bo začel uporabljati.

pobude za spodbujanje naložb. Ta okvir bo temeljil na načelih nediskriminacije, odprtosti, preglednosti in stabilnosti. Pogodbenice bodo podpirale stabilna in pregledna pravila za vlagatelje ter poskušale izboljšati finančno vključenost in dostop do financ ter na ta način spodbujale razvoj privlačnega in stabilnega naložbenega okolja.

Če obe strani menita, da bi bilo treba določbe o zaščiti naložb vključiti v pogajanja, se o teh določbah lahko pogaja, vendar bodo za to potrebne dodatne pogajalske smernice za posamezno državo ali regijo. Te določbe so skladne s prenovljenim pristopom EU k zaščiti naložb, vključno z reševanjem naložbenih sporov. Te določbe tudi zagotavljajo močno zaščito vlagateljev in naložb, hkrati pa je v celoti ohranjena pravica pogodbenic do pravnega urejanja na njihovem ozemlju za doseganje legitimnih ciljev politike. V morebitnih pogajanjih bi bilo treba upoštevati tudi ustrezna mednarodno priznana načela in smernice glede trajnostnega razvoja in odgovornega poslovnega ravnanja, kot so navedene v prenovljenem pristopu Evropske unije k zaščiti naložb.

Javna naročila Cilj sporazumov o gospodarskem partnerstvu bo zagotoviti popolno preglednost pravil in metod javnega naročanja na vseh ravneh upravljanja v skladu z načeli Sporazuma o vladnih nabavah (STO). Poleg tega si lahko pogodbenice prizadevajo za postopno liberalizacijo svojih trgov javnih naročil na podlagi načela nediskriminacije in glede na njihovo stopnjo razvoja.

Standardi, tehnični predpisi in ugotavljanje skladnosti Sporazumi o gospodarskem partnerstvu bi morali vsebovati celovito poglavje o tehničnih ovirah v trgovini (TOT), ki bi temeljilo na Sporazumu STO o TOT in bi ga nadgradilo. Poglavje bi moralo biti med drugim namenjeno uskladitvi in poenotenju tehničnih predpisov z uporabo mednarodnih standardov, racionalizaciji zahtev v okviru preskušanja in certificiranja s sprejetjem postopkov za ocenjevanje skladnosti na podlagi tveganja ter povečanju preglednosti.

Sanitarni in fitosanitarni standardi Sporazumi o gospodarskem partnerstvu naj bi vsebovali celovito poglavje o sanitarnih in fitosanitarnih standardih (SFS), skladno z drugimi nedavnimi sporazumi EU. V pogajanja bi bilo treba na podlagi načel o SFS iz sporazuma o STO vključiti vprašanja, kot so uporaba mednarodnih standardov (Mednarodne konvencije o varstvu rastlin, Svetovne organizacije za zdravje živali in Codex Alimentarius), preglednost in nediskriminacijo, izogibanje neupravičenim zamudam, harmonizacija, priznavanje enakovrednosti, priznavanje stanja na področju zdravja in škodljivih organizmov v pogodbenicah, regionalizacija (razdelitve območij), nadzor, inšpekcije in odobritve postopkov, previdnostno načelo, revizija, certificiranje, pregledi ob uvozu, izredni ukrepi, predhodno uvrščanje na seznam na področju veterine, obravnavanje Evropske unije kot enotnega subjekta, tehnično sodelovanje, izboljšano sodelovanje na področju antimikrobične odpornosti in dobroti živali ter mehanizmi za odpravo specifičnih problematičnih trgovinskih vprašanj v zvezi z ukrepi na področju SFS. Poleg tega bi bilo treba v poglavju poudariti pomen izmenjave informacij med pogodbenicami v primeru spreminjanja standardov in potrebo po spremljajočih politikah, vključno s tehničnim sodelovanjem.

Varstvo podatkov V sporazumih o gospodarskem partnerstvu bo določen cilj zagotavljanja visoke ravni varstva zasebnosti in osebnih podatkov z ustreznimi pravnimi ureditvami in politikami, vključno z dejanskim izvrševanjem, ki ga zagotavljajo neodvisni nadzorni organi, kar je osrednji dejavnik za zagotovitev zaupanja državljanov in ključni element za olajšanje trgovinske menjave in sodelovanja pri izvrševanju med pogodbenicami.

Pravice intelektualne lastnine Sporazumi o gospodarskem partnerstvu bi morali vzpostaviti ustrezno, uravnoteženo in učinkovito raven varstva na področju pravic intelektualne lastnine, vključno z geografskimi označbami, ter zagotoviti določbe za uveljavljanje pravic v civilnem pravu in na meji ter pri tem preseči Sporazum STO o trgovinskih vidikih pravic intelektualne lastnine (Sporazum TRIPS). Ponovno bi morali potrditi prožnost, predvidene v Sporazumu TRIPS. V njih bi moral biti priznan pomen deklaracije o sporazumu TRIPS in javnem zdravju, ki je bila sprejeta 14. novembra 2001 na ministrski konferenci STO. Pogodbenice pri razlagi in izvajanju pravic in obveznosti na podlagi sporazumov o gospodarskem partnerstvu zagotavljajo doslednost z Deklaracijo iz Dohe. Pogodbenice bi morale med drugim izvajati člen 31bis Sporazuma TRIPS ter s tem povezana priloga in dodatek k prilogi, ki so začeli veljati 23. januarja 2017.

Sporazumi o gospodarskem partnerstvu bi morali zagotoviti neposredno zaščito in učinkovito priznavanje prek Sporazuma o seznamu geografskih označb (vin, žganih pijač, kmetijskih proizvodov in živil) na temelju ravni zaščite, določene v členu 23 Sporazuma TRIPS, tudi pred odstopanjem zadeve, neizvajanjem ustreznega in učinkovitega izvrševanja, soobstojem z „bona fide“ predhodnimi blagovnimi znamkami, zaščito pred naknadnimi generičnostmi ter določbami o dodajanju novih geografskih označb. Obravnavati bi bilo treba vprašanja v zvezi s

posameznimi predhodnimi pravicami, na primer z zlahtniteljskimi pravicami, blagovnimi znamkami ter splošno ali drugo legitimno predhodno uporabo, da se vzajemno zadovoljivo razrešijo obstoječi spori.

Trgovina in konkurenca Cilj sporazumov o gospodarskem partnerstvu bi moral biti zmanjšanje izkrivljanja konkurence z določbami o politiki varstva konkurence, subvencijah in podjetjih v državni lasti. Določbe ne bodo ovirale zagotavljanja javnih storitev. Poleg tega bodo zagotovile ustrezno prožnost pri izvajanju ukrepov za spodbujanje gospodarskega razvoja, odpravljanje revščine ali doseganje drugih ciljev javnih politik, kot je prehranska varnost.

Trgovina in trajnostni razvoj Sporazumi o gospodarskem partnerstvu bi morali spodbujati izvajanje agende 2030 ter spoštovati ustrezna mednarodno dogovorjena načela in pravila o pravicah delavcev, vključno z nediskriminacijo zaradi spola.

Zato bi morali sporazumi o gospodarskem partnerstvu vključevati določbe o delu, enakosti spolov in izboljšanju priložnosti za ženske v trgovini, pa tudi o okoljskih vidikih trgovine in trajnostnem razvoju, vključno s trajnostnim ribištvom in akvakulturo, biotsko raznovrstnostjo, gozdovi in gozdarskimi proizvodi, ter tistimi, povezanimi s podnebnimi spremembami, zlasti UNFCCC in Pariškim sporazumom ter pobudami za blaženje posledic podnebnih sprememb, kot so tiste pri Mednarodni pomorski organizaciji (IMO).

Sporazumi o gospodarskem partnerstvu bi morali vključevati tudi določbe, ki spodbujajo spoštovanje in dejavno izvajanje ustreznih mednarodno dogovorjenih standardov in pravil, vključno s ključnimi delovnimi standardi in temeljnimi konvencijami Mednarodne organizacije dela (MOD) ter večstranskimi okoljskimi sporazumi, pa tudi o zdravju in varnosti pri delu, inšpekcijami dela in socialnem dialogu ter socialnem varstvu in zaščiti dela. Vključevati bi morali tudi zavezo pogodbenic, da si bodo dosledno in odločno prizadevale za ratifikacijo temeljnih konvencij MOD.

Sporazumi o gospodarskem partnerstvu bi morali ponovno potrditi pravico pogodbenic do urejanja na področjih dela in varstva okolja v skladu z njihovimi mednarodnimi zavezami ter spodbujati visoko raven zaščite, tudi z upoštevanjem možnosti, ki so okoljsko najustreznejše. Ponovno bi morali opozoriti na spoštovanje previdnostnega načela. Vsebovati bi morali določbe, ki preprečujejo zniževanje ravni zaščite na področju dela in varstva okolja za namene spodbujanja trgovine in neposrednih tujih naložb. Del tega bi morala biti zaveza, da pogodbenice ne bodo odstopale od nacionalne delovne in okoljske zakonodaje ali opuščale njenega izvajanja.

Sporazumi o gospodarskem partnerstvu bi morali spodbujati večji prispevek trgovine in naložb, tudi neposrednih tujih naložb, k trajnostnemu razvoju, vključno z obravnavanjem področij, kot so olajševanje trgovine z blagom in storitvami, ki so okolju in podnebnju prijazni, ter spodbujanjem prostovoljnih shem za zagotavljanje trajnostnosti in družbene odgovornosti podjetij, ob upoštevanju mednarodno priznanih instrumentov, ter spodbujanjem pogodbenic k uporabi mednarodnih praks, tudi vodilnih načel OECD in ZN o podjetništvu in človekovih pravicah ter smernic za posamezne sektorje.

Sporazumi o gospodarskem partnerstvu bi morali vključevati določbe za učinkovito izvajanje in spremljanje teh pravil ter mehanizem za obravnavanje morebitnih sporov med pogodbenicami. Predvidevati bi morali udeležbo organov civilne družbe, tudi redna posvetovanja in komunikacijske dejavnosti. Ti organi bi morali spremljati izvajanje celotnega Sporazuma ter imeti svetovalno vlogo v odnosu do pogodbenic.

Dialog na področju kmetijstva Glede na pomen kmetijskega sektorja za socialno-ekonomski razvoj in prehransko varnost držav AKP bi bilo treba v sporazumih o gospodarskem partnerstvu predvideti dialog o kmetijstvu (kmetijsko partnerstvo), v katerem bi obravnavali vprašanja, kot so primarni proizvodi (zlasti tisti, ki so pomembni za prehransko varnost) in regionalne vrednostne verige, uporaba novih tehnologij, olajševanje trgovine, dostop do trga, odgovorne naložbe, raziskave in inovacije, pri čemer je treba ustrezno pozornost nameniti prilagajanju na podnebne spremembe in blaženju njihovih posledic ter biotski raznovrstnosti in trajnostnim prehranskim sistemom.

6.3. *Izvajanje*

Izvajanje teh določb bo spremljal Svet Sporazuma o gospodarskem partnerstvu (glej točko 8) ob pomoči skupnega odbora za izvajanje, ki ga sestavljajo višji tehnični strokovnjaki. Skupni odbor za izvajanje se bo sestajal redno, vsaj enkrat letno. Pripravljal bo letna poročila, v katerih bo ocenil doseženi napredek in oblikoval priporočila o ukrepih za nadaljnje dosežke, vključno z zagotavljanjem razvojnega sodelovanja v skladu z določbami Sporazuma iz Cotonouja in ustrezno določbo sporazuma, ki ga bo nasledil, ko se bo začel uporabljati. Po potrebi bi lahko razmislili o ustanovitvi posebnih pododborov za nekatera področja, povezana s trgovino.

7. **Dopolnjevanje**

Sporazumi o gospodarskem partnerstvu in razvojne strategije partneric AKP se vzajemno podpirajo. Da se spodbudi doseganje ciljev iz sporazumov o gospodarskem partnerstvu, se bodo pogodbenice AKP zlasti zavezale, da bodo v celoti vključile sporazume o gospodarskem partnerstvu v svoje razvojne strategije, Evropska unija pa bo storila enako v okviru svojih strategij za razvojno sodelovanje. To bi zajemalo podpiranje razvoja zasebnega sektorja, zlasti mikro, malih in srednjih podjetij (MMS), vključno s podpiranjem enakosti spolov v tem sektorju in izpostavljanjem pomena podatkov, razčlenjenih po spolu, za nadaljnje ukrepanje in izvajanje. Pogodbenice se bodo zavezale, da bodo v ta namen v okviru nacionalnih in regionalnih okvirnih programov namenile zadostna sredstva v skladu z ustreznimi določbami Sporazuma iz Cotonouja in z ustreznimi določbami sporazuma, ki ga bo nasledil, ko se bo začel uporabljati.

8. **Institucionalni okvir**

Za vsak sporazum o gospodarskem partnerstvu bo ustanovljen Skupni svet sporazuma o gospodarskem partnerstvu, ki bo opravljal naslednje naloge:

- zagotavljanje, da sporazum o gospodarskem partnerstvu deluje pravilno;
- preučevanje razvoja gospodarskega in trgovinskega sodelovanja med pogodbenicami;
- iskanje ustreznih metod za preprečevanje težav, ki bi se lahko pojavile na področjih, ki jih zajema sporazum o gospodarskem partnerstvu, zlasti pri doseganju razvojnih ciljev sporazuma;
- izmenjava mnenj in dajanje priporočil o vseh vprašanih skupnega interesa, ki se nanašajo na gospodarsko in trgovinsko sodelovanje, vključno s prihodnjimi ukrepi za ustrezno izvajanje sporazuma o gospodarskem partnerstvu in zlasti potrebo po zagotovitvi razvojnega sodelovanja v skladu z ustreznimi določbami Sporazuma iz Cotonouja in ustreznimi določbami sporazuma, ki ga bo nasledil, ko se bo začel uporabljati.

Sestava, pogostost, dnevni red in kraj srečanj skupnega Sveta sporazuma za gospodarsko partnerstvo se sporazumno določijo s posvetovanji med pogodbenicami.

Svet sporazuma o gospodarskem partnerstvu bo pristojen za sprejemanje odločitev v zvezi z vsemi zadevami, ki jih zajema sporazum o gospodarskem partnerstvu. Svetu ministrov, ustanovljenem v skladu z določbami člena 15 Sporazuma iz Cotonouja in ustreznimi določbami sporazuma, ki ga bo nasledil, ko se bo začel uporabljati, bo poročal o zadevah, ki so skupnega pomena za celotno skupino držav AKP in Evropsko unijo.

V okviru sporazumov o gospodarskem partnerstvu bi morala biti predvidena redna posvetovanja in komunikacija s civilno družbo.

9. **Klavzula o izjemah**

Sporazumi o gospodarskem partnerstvu bodo vključevali standardno klavzulo o izjemah, ki se bo uporabljala za zadevne dele sporazumov in omogočala sprejetje ukrepov, na primer za varovanje javnega reda, življenja ali zdravja ljudi, živali ali rastlin, ohranjanja neobnovljivih naravnih virov itd., pod pogojem, da se takšni ukrepi uporabljajo v skladu s pravili STO.

10. **Končne določbe**

Sporazumi o gospodarskem partnerstvu bodo vključevali:

- poglavje o reševanju sporov in klavzulo o neizvajanju, vključno z določbami, ki ustrezajo členoma 96 in 97 Sporazuma iz Cotonouja in ustreznim določbam sporazuma, ki ga bo nasledil, ko se bo začel uporabljati. Določbe o reševanju sporov v zvezi s trgovino ali zadevami, povezanimi s trgovino, ne bodo vplivale na pravice in obveznosti pogodbenic v skladu s pravili STO, zlasti ne na Dogovor o pravilih in postopkih za reševanje sporov;
- klavzulo o prihodnjem razvoju, ki določa, da se lahko sporazumi o gospodarskem partnerstvu razširijo, zlasti s pristopom, ali združijo v skladu z napredkom pri regionalnem povezovanju;
- klavzulo o začetku njihove veljavnosti, trajanju (neomejeno), prenehanju in uradnem obvestilu, ki se zahteva za odpoved, ter klavzulo o ozemeljski veljavnosti.

Za namene sporazumov o gospodarskem partnerstvu pogodbenice na strani AKP pomenijo regionalno skupino ali njene države članice ali regionalno skupino in njene države članice, v skladu z njihovimi področji pristojnosti. Sporazumi o gospodarskem partnerstvu se uporabljajo tudi za ukrepe, ki jih sprejme kateri koli državni, regionalni ali lokalni organ znotraj ozemelj pogodbenic.

11. **Struktura in organizacija pogajanj**

V skladu z ustreznimi določbami Sporazuma iz Cotonouja in ustreznimi določbami sporazuma, ki ga bo nasledil, ko se bo začel uporabljati, se bo obdobje pogajanj uporabilo tudi za krepitev zmogljivosti v javnem in zasebnem sektorju držav AKP, da bi se okrepila njihova sposobnost določanja in izvajanja ustreznih regionalnih in večstranskih trgovinskih strategij in politik. To bo vključevalo ukrepe za povečanje konkurenčnosti, krepitev regionalnih organizacij in podporo pobudam za regionalno trgovinsko povezovanje, po potrebi s pomočjo pri prilagajanju proračuna in fiskalni reformi, pa tudi za nadgradnjo infrastrukture in izboljšanje naložb. Ti ukrepi se bodo spremljali na regionalni ravni, po potrebi s strani regionalne skupine, udeležene v pogajanjih o sporazumu o gospodarskem partnerstvu, ter Evropske unije. Regionalna skupina bo med drugim predložila predloge, ki naj bi se upoštevali v okviru nacionalnega in regionalnega dialoga o načrtovanju programov med Evropsko unijo in državami AKP.

Vzpostavljeni bodo ustrezni mehanizmi za zagotovitev, da bodo nedržavni akterji v Evropski uniji in državah AKP obveščeni in da bodo z njimi opravljena posvetovanja o vsebini pogajanj ter da bo zagotovljeno usklajevanje s tekočimi dialogi med državami AKP in EU.

Te smernice se bodo pregledale in po potrebi spremenile vsaj vsakih deset let.
